

Na krańcu świata w Chile

DOROTA STAŃCZYK

<< Republika Chile jest jednym z nielicznych krajów, które mogą poszczycić się ogromną różnorodnością krajobrazów i stref klimatycznych. Na północy występuje najsuchsza pustynia świata – Atakama, a na południu – potężne lodowce. Pomiedzy tymi dwoma skrajnościami znajdziemy wszystko: od skąpanych w słońcu plaż, poprzez bujne winnice, wiecznie zielone lasy ze szmaragdowymi jeziorami, aż do niekończących się patagońskich stepów. Dopelnieniem tego wszystkiego są dostojne szczyty Andów i dymiące wulkany. To właśnie w Chile cuda natury, bogata kultura i ciekawa historia składają się na wspaniałe atrakcje turystyczne. >>

Ten fascynujący południowoamerykański kraj graniczy z Peru, Boliwią i Argentyną. To niewątpliwie najwęższe państwo na kontynencie. Najdłuższy odcinek między jego zachodnią a wschodnią granicą wynosi jedynie 445 km, a najkrótszy – 90 km. Jednocześnie ze względu na swoją rozciągłość południkową wyróżnia się na chilijskim terytorium aż 4 strefy klimatyczne: zwrotnikową, podzwrotnikową, umiarkowaną, a nawet subpolarną. Nic więc dziwnego, że znajdziemy tu aż 36 parków narodowych.

Chilijczycy wierzą, że ich niezwykle zakątek był ostatnim dziełem Boga. Legenda głosi, że po stworzeniu świata spostrzegł on, iż zostało mu trochę tworzywa i postanowił spożytkować je na jeszcze jeden kraj. Rozsypał piaski Atakamy, do łańcucha Andów dorzucił ośnieżone wulkany, słodką wodą wypełnił rzeki i jeziora, a resztki wysepek umieścił wzdłuż wybrzeża Patagonii. Ta niesamowita kraina, ciągnąca się długim pasem na zachodnim wybrzeżu Ameryki Południowej, dzięki zapierającym dech w piersiach widokom każdego roku przyciąga coraz większą liczbę zagranicznych turystów, także z Polski (w 2012 r. chilijską ziemię odwiedziło ok. 4 tys. Polaków).

W DOLINIE CENTRALNEJ

Większość podróży zwiedzanie Chile rozpoczyna od jego stolicy. Santiago (Santiago de Chile) założył hiszpański konkwistador Pedro de Valdivia (1497–1553). Oficjalne powstanie miasta datuje się na 12 lutego 1541 r. Chilijska stolica ma wiele twarzy, ale na pierwszy rzut oka sprawia wrażenie nowoczesnej metropolii. W jej aglomeracji mieszka mniej więcej 6 mln ludzi, co odpowiada ok. 30 proc. populacji tego 17-milionowego kraju. Santiago to siedziba rządu, najważniejszych organów administracyjnych i sądowych (wyjątek stanowi m.in. parlament Chile – Kongres Narodowy, czyli Congreso Nacional de la República de Chile, który obraduje w Valparaíso), a także instytucji kulturalnych czy finansowych. Dzięki prężnemu międzynarodowemu portowi lotniczemu (Aeropuerto Internacional Comodoro Arturo Merino Benítez) jest bramą dla turystów pragnących odkrywać tajemnice i skarby chilijskiej ziemi.

Do jednych z największych tutejszych atrakcji należą Plaza de Armas de Santiago, czyli zabytkowy centralny plac miejski z Palacio de la Real Audiencia, nazywanym też Palacio de la Independencia (obecnie w pałacu tym mieści się Historyczne Muzeum Narodowe – Museo Histórico Nacional), oraz gmach Palacio de La Moneda (siedziba prezydenta republiki), który we wrześniu 1973 r. został zbombardowany przez chilijskie lotnictwo podczas wojskowego zamachu stanu, tzw. puczu Augusta Pinocheta (1915–2006). Interesujący punkt turystyczny stanowi również Wzgórze św. Krzysztofa (Cerro San Cristóbal – 880 m n.p.m.), wznoszące się w rozległym Parku Metropolitalnym (Parque Metropolitano de Santiago) w północnej części miasta. Na jego szczyt dostać się można koleją linowo-terenową z 1925 r. (Funicular de Santiago), samochodem bądź specjalnym szlakiem pieszym i rowerowym. Na samym wierzchołku stoi Sanktuarium Niepokalanego Poczęcia (Santuario de la Inmaculada Concepción) i ponad 22-metrowa statua Matki Boskiej. Roztacza się stąd cudowna panorama stolicy. W parku znajdują się także Narodowy Ogród Zoologiczny Chile (Zoológico Nacional de Chile), Ogród Botaniczny Chagual (Jardín Botánico Chagual) oraz dwa duże baseny na świeżym powietrzu. W Santiago na turystów czekają też liczne restauracje i bary, galerie sztuki, sklepy, puby, kluby muzyczne i dyskoteki. Ulice chilijskiej metropolii są zawsze pełne handlarzy oraz artystów. ➔

● **Chungará – jedno z najwyżej leżących jezior świata (4500 m n.p.m.)**

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Pasma górskie Sierra de Ramón na wschód od Santiago

Zmęczonym zgłębieniem tego wielkiego miasta polecam jedno- lub kilkudniowe wycieczki po okolicy. Najbliższe ośrodki narciarskie (Valle Nevado, El Colorado, Farellones, La Parva czy Lagunillas) leżą zaledwie mniej więcej godzinę jazdy samochodem od stolicy Chile. W jej pobliżu rozciągają się również winnice, w których produkuje się jedne z najlepszych win na naszym globie. Do okolicznych wspaniałych obszarów ochrony przyrody (np. Narodowy Rezerwat Rzeki Clarillo – Reserva Nacional Río Clarillo, Naturalny Pomnik El Morado – Monumento Natural El Morado) możemy wybrać się na piesze wędrówki, przejażdżki konne, kemping, a nawet do gorących źródeł. Z kolei do wybrzeża Pacyfiku dojedziemy w niecałe 2 godziny. Wypoczniemy tutaj na jednej z pięknych i gorących plaż kurortu Viña del Mar albo popływamy w największym basenie świata San Alfonso del Mar (o powierzchni niemal 8 ha i długości ponad 1 km!) w północnej części miasta Algarrobo, ok. 90 km od Santiago. Miliony turystów przyciąga także portowe Valparaíso, słynące z malowniczych wzgórz i prowadzących na nie historycznych wind, zabytkowych kolorowych domów, swojego artystycznego charakteru i pięknych nadmorskich widoków. Setki budynków wzniesionych gęsto nad samym brzegiem Oceanu Spokojnego tworzą prawdziwy labirynt uroczych ulic i uliczek.

● Dom na Cerro Artillería (Wzgórzu Artylerii) w Valparaíso

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

W SŁOŃCU ATAKAMY

Na tym najsuchszym obszarze na świecie, obejmującym powierzchnię ok. 105 tys. km², odkryjemy też najwyższe szczyty na całym kontynencie. Pustynia Atakama (Desierto de Atacama) to przede wszystkim unikalne atrakcje naturalne. Najdalej wysunięte północne wyżyny w Parku Narodowym Lauca (Parque Nacional Lauca) w regionie Arica y Parinacota znane są przede wszystkim ze swoich suchych, słonych jezior i niebieskich lagun z osiagającymi ponad 6 tys. m n.p.m. wulkanami Parinacota, Pomerape, Guallarite czy Acotango w tle. Poruszając się na południe, natkniemy się na dymiące pola gejzerów El Tatio (ok. 4200 m n.p.m.) i solniska m.in. Salar de Huasco, Salar de Pintados oraz najsłynniejsze, a zarazem największe w Chile – Salar de Atacama (o powierzchni 3 tys. km², leżące na wysokości 2305 m n.p.m.). Tłumy turystów przyciągają również rejony pustynnej Doliny Księżycowej (Valle de la Luna) oraz Doliny Śmierci (Valle de la Muerte), gdzie spotkamy nietypowe formacje skalne wyrzeźbione przez siłę wiatru i wody. Tym niesamowitym miejscem wielkiego uroku dodaje imponujące bogactwo kształtów, kolorów i tekstur. Szczęściarzom uda się także zobaczyć „kwitnącą pustynię” w Parku Narodowym Llanos de Challe (Parque Nacional Llanos de Challe), czyli klimatyczny fenomen powodowany przez wiosenne ulewne deszcze, które pozwalają rozkwitnąć ponad 220 rodzajom roślin. Tak naprawdę jednak Atakama budzi się dopiero nocą. Na tej wysokości nad poziomem morza przy kryształicznie czystym niebie wydaje się, że jest się bliżej gwiazd niż gdziekolwiek indziej.

Rejon tej pustyni to też liczne ślady historii – wymarłe osady górnicze Santiago Humberstone i Santa Laura, w których wydo-

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Laguna Miscanti niedaleko San Pedro de Atacama ma 13,4 km²

bywano saletrę (wpisane w 2005 r. na prestiżową Listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO), miasto San Pedro de Atacama z jedną z najstarszych świątyń katolickich w Chile (Kościół św. Piotra – Iglesia de San Pedro) oraz wspaniałymi wykopaliskami archeologicznymi. W tych ostatnich odnaleziono najstarsze muzeum świata należące do kultury Chinchorro, pochodzące z okresu od 5 tys. do 2,8 tys. lat przed Chrystusem, czyli znacznie bardziej wiekowe niż te ze starożytnego Egiptu.

W LABIRYNCIE WYSP

W chilijskich granicach, między zatoką Reloncaví (Seno de Reloncaví) i przylądkiem Horn (Cabo de Hornos) leży wiele interesują-

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Indianie z lamami w Valle de la Luna

cych wysp i wysepek. Jednak największą sławą wśród podróżników cieszą się niepowtarzalna Wyspa Wielkanocna (Isla de Pascua) oraz archipelag Juan Fernández. Za najsłynniejszą uchodzi ta pierwsza, zwana Rapa Nui, położona w południowo-wschodniej części Oceanu Spokojnego, w Polinezji – jeden z najbardziej oddalonych od kontynentu zamieszkałych skrawków lądu. Sprawia ona wrażenie zawieszony między magią a rzeczywistością. To tutaj legendy związane z majestatycznymi posągami moai, nieprzenik-

nione glyfy i kult boga Make-Make, stwórcy świata, przenoszą turystów do pełnej tajemnic przeszłości. Kontrowersyjna historia wyspy (epidemie, wojna domowa, kolonializm, niewolnictwo, katastrofa ekosystemu) wciąż fascynuje mnóstwo ludzi.

Wyspy Juan Fernández zostały odkryte przypadkiem w listopadzie 1574 r. przez hiszpańskiego żeglarza Juana Fernándeza (ok. 1528/1530–1599), który podróżował między Peru i Valparaíso. Tutejszy jedyny w swoim rodzaju ekosystem stwarza warunki do występowania rzadkich, a nawet endemicznych roślin i zwierząt, niespotykanych nigdzie indziej na świecie, jak np. fernandezik wyspowy – mały ptak z rodziny kolibrowatych, czy też koza Juan Fernández. Największa na archipelagu jest wyspa Robinson Crusoe (47,9 km² powierzchni), rozslawiona dzięki historii szkockiego żeglarza Aleksandra Selkirka (1676–1721), który przebywał na niej samotnie przez 4 lata od 1704 r. Angielski pisarz Daniel Defoe przy pisaniu powieści *Przypadki Robinsona Crusoe* (1719) zainspirował się najprawdopodobniej właśnie jego losami.

Niemniejsza sława otacza także należący do regionu Los Lagos archipelag Chiloé na czele z Wielką Wyspą Chiloé (Isla Grande de Chiloé), jedną z największych w Ameryce Południowej (o powierzchni 8394 km²). Znajduje się tutaj 16 drewnianych jezuickich kościołów →

● Endemiczny kaktus *Browningia candelaris* przy drodze do Putre

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

FOT. METROPOLITAN-TOURING.COM

● Słynne olbrzymie posągi moai na Wyspie Wielkanocnej

(Iglesias de Chiloé), powstałych między XVIII a początkiem XX w., które wpisano w 2000 r. na Listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO. Głównymi miejscowymi atrakcjami są też Park Narodowy Chiloé (Parque Nacional Chiloé) z wiecznie zielonymi lasami oraz Naturalny Pomnik Wysepek Puñihuil (Monumento Natural Islotes de Puñihuil) z kolonią pingwinów Humboldta i pingwinów magellańskich. Na wyspie odbywa się też coroczny, jeden z najpopularniejszych w Chile, lutowy Festival Costumbrista Chilote, który stanowi idealną okazję do poznania niepowtarzalnej kultury i historii tego miejsca.

W KRAJNIE RZEK, JEZIOR I WULKANÓW

Warunki klimatyczne na południu sprawiają, że ten rejon kraju można nazwać chilijską krainą czarów. Tutejsze parki narodowe zachwycają wulkanicznymi szczytami, jeziorami, rzekami i wodospadami oraz bogactwem roślinności. Turyści, szczególnie miłośnicy aktywnego spędzania wolnego czasu, chętnie odwiedzają miasto Pucón, leżące malowniczo u podnóża wulkanu Villarrica (2847 m n.p.m.). Ściągają do niego przede wszystkim amatorzy wspinaczki górskiej, raftingu, kajakarstwa, wędkarstwa spor-

● Malownicze jezioro Llanquihue z wulkanem Osorno w tle

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

towego, jazdy konnej, narciarstwa czy snowboardingu. Po pełnym wrażeń dniu relaksują się tu w gorących źródłach.

Dla wielbicieli trekkingu rajem na ziemi okażą się pobliskie parki narodowe Parque Nacional Villarrica i Parque Nacional Huerquehue,

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Kościół św. Franciszka – Castro na Chiloé

a także te trochę dalsze (w regionie Los Lagos) – Parque Nacional Puyehue czy Parque Nacional Vicente Pérez Rosales. Oferują one szereg wspaniałych szlaków turystycznych z zapierającymi dech w piersiach punktami wi-

dokowymi. Główne centrum narciarstwa w tym rejonie to Antillanca, położona u stóp wulkanu Casablanca (2240 m n.p.m.). Niedaleko stąd do gorących źródeł Puyehue i Aguas Calientes. Na granicy prowincji Osorno i Llanquihue wnosi się natomiast majestatyczny stożek wulkanu Osorno (2652 m n.p.m.). U jego podnóża, na terenie Parque Nacional Vicente Pérez Rosales, znajduje się osada Petrohué, z której odpływają słynne wśród podróżników promy do Argentyny. Na uwagę zasługuje też krajobraz okolic jeziora polodowcowego Llanquihue, jednego z największych naturalnych akwenów w Ameryce Południowej (860 km² powierzchni). W usytuowanych nad jego brzegiem miejscowościach turystycznych Puerto Varas, Frutillar, Puerto Octay, Fresia czy Llanquihue bez trudu dostrzeżemy znaki kolonizacji niemieckiej na tym obszarze.

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Wycieczka konna do Torres del Paine

W WIETRZNEJ PATAGONII

Region Aysén – serce chilijskiej Patagonii – rozpoznawany jest dzięki zapierającym dech w piersiach krajobrazom oraz rozległym terenom, z których część nadal pozostaje nieodkryta. Fiordy, lodowce, rwące rzeki, rozle-

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Laguna Amarga w Parku Narodowym Torres del Paine

gle łąki, jeziora i lasy oraz dzikie zwierzęta to tylko niektóre atrakcje, jakie przygotowała tutaj dla turysty matka natura. Aysén warto polecić miłośnikom pieszych wędrówek, wędkarstwa, jazdy konnej oraz przyrodnikom. Najbardziej znaną trasę wiodącą wzdłuż Patagonii stanowi 1240-kilometrowa Carretera Austral (Ruta CH-7), łącząca stolicę regionu Los Lagos Puerto Montt z osadą Villa O'Higgins przy granicy z Argentyną. Ze względu na niezmiernie malownicze pejzaże szlak ten stał się prawdziwym rajem dla rowerzystów i amatorów fotografii.

Patagonię można również podziwiać od strony oceanu w czasie wycieczki statkiem należącym do firmy Navimag, która dostarczy każdemu pasażerowi niecodziennych wrażeń i widoków. Dzięki rejsom wycieczkowym oferowanym przez armatora Skorpios, rozpoczynającym się w Puerto Montt, obejrzymy za to z bliska olbrzymi lodowiec San Rafael (Glaciar San Rafael) liczący sobie ponad 30 tys. lat. Za niezmiernie interesującą atrakcją uchodzą też marmurowe wysepki, jaskinie i tunele największego akwenu Patagonii – jeziora General Carrera (po argentyńskiej stronie znanego jako Buenos Aires), mającego aż 1850 km² powierzchni. Te niezwykle formacje geologiczne, utworzone w wyniku działania fal na przestrzeni ostatnich 6 tys. lat, posiadają niesamowicie żywy niebieski kolor i zanurzone są w równie wspaniałych turkusowych wodach. Cały ten niepowtarzalny kompleks składa się z trzech głównych miejsc: Catedral de Mármol (Marmurowa Katedra), Capilla de Mármol (Marmurowa Kaplica) i Caverna de Mármol (Marmurowa Grota), a turyści zwiedzają go w małych łodziach bądź kajakach.

W BLASKU ZIEMI OGNISTEJ

Według legendy ten archipelag u południowych wybrzeży Ameryki Południowej zawdzięcza swoją nazwę blaskom indiańskich ognisk, które widzieli z daleka żeglarze z Ferdynandem Magellanem (1480–1521) na czele. To tutaj łańcuch Andów gwałtownie opada do Oceanu Spokojnego, aby pośród niezliczonych fiordów zniknąć całkowicie w Cieśninie Magellana (Estrecho de Magallanes). W granicach regionu Magallanes leży Park Narodowy Torres del Paine (Parque Nacional Torres del Paine), okrzyknięty w 2013 r. 8 cudem świata przez internautów w ramach konkursu portalu VirtualTourist (otrzymał ponad 5 mln głosów!). Jego nazwa pochodzi od Torres del Paine – malej grupy górskiej złożonej m.in. z trzech charakterystycznych wież skalnych ⇒

Empire Vasquez Tour

Najwspanialsze wycieczki po całym Chile

Tel. 0562-671 5110 | Tel. kom. 056-9-8270-6947

e-mail: turismo@empirevasqueztour.cl; empirevasqueztour@hotmail.cl | www.empirevasqueztour.cl

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Park Narodowy Torres del Paine – góry, doliny, rzeki, jeziora...

– tzw. Wież Paine (na czele z Cerro Paine Grande – ok. 2750 m n.p.m.). Popularnością cieszą się w nim kilkudniowe wędrówki, podczas których turyści korzystają z noclegów w schroniskach, zwanych tu *refugios*, oraz na polach namiotowych. Jeden z głównych szlaków turystycznych prowadzi z Refugio Pehoé (Refugio Paine Grande), przez Refugio Grey, Campamento Italiano (Włoskie Obozowisko), Campamento Británico (Brytyjskie Obozowisko) i Los Cuernos (Rogi), aż do wspaniałego punktu widokowego Las Torres (Wieże).

Najważniejszym centrum turystycznym na południowym krańcu Chile jest ponad 130-tysięczne miasto Punta Arenas, główna baza wypadowa dla ekspedycji antarktycznych. Warto przejść się tu na plac Muñoz Gamery (Plaza Muñoz Gamero), obejrzeć budynek Palacio Sara Braun (ogłoszony Pomnikiem Narodowym – Monumento Nacional) oraz zwiedzić Muzeum Regionalne Magallanes (Museo Regional de Magallanes), mieszczące się w zabytkowym Palacio Braun Menéndez. Mniej więcej 35 km od Punta Arenas na wyspie Magdalena (2024 km²) i sąsiedniej wysepce Marta znajduje się również kolejny naturalny pomnik – Monumento Natural Los Pingüinos, czyli największa kolonia pingwinów magellańskich na południu Chile (ok. 100 tys. okazów).

W LODOWYCH OBJĘCIACH ANTARKTYDY

Pokrywa lodowa Antarktydy stanowi największą masę lodu na ziemi. Żyje tutaj wiele różnych gatunków zwierząt morskich. To jedno z ostatnich prawdziwie dzikich miejsc na naszym globie

● Niebieskawy lodowiec Grey ma długość 28 i szerokość 6 km

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

i ważny rezerwat biosfery. Jego piękno kontrastuje z ekstremalnymi warunkami pogodowymi, które nie odstraszały jednak odkrywców, naukowców i podróżników. Za bramę do Antarktydy uchodzi Wyspa Króla Jerzego (terytorium spor-

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Cmentarz Miejski w Punta Arenas

ne Chile, Argentyny i Wielkiej Brytanii) w archipelagu Szetlandów Południowych, na której powstało najwięcej baz badawczych należących m.in. do Chile, Argentyny, Urugwaju, Korei Południowej, a także Polski (Polska Stacja Antarktyczna im. Henryka Arctowskiego). W położonej tu chilijskiej osadzie Villa Las Estrellas, usytuowanej niemal 1600 km na południe od Punta Arenas, mieszka latem mniej więcej 150 osób, a zimą – 80. Założono ją w kwietniu 1984 r. Turyści podróżujący z Punta Arenas na Białą Kontynent (Antarktydę) mają okazję podziwiać m.in. kolonie fok w Cieśninie Drake'a (Pasaje de Drake), pingwiny białobrewne na wyspie Ardley, lodowiec Collins (Glaciar Collins) oraz przyjrzeć się, jak wygląda dzień zwykłego mieszkańca na tym niezwykłym zakątku ziemi. Właśnie tak magiczne jest całe niezmiernie fascynujące i pełne niespodzianek Chile... □

Z czym kojarzy się Chile...?

opracował:
MICHAŁ DOMAŃSKI

● Winnica Estancia El Cuadro w Dolinie Casablanca (Valle de Casablanca)

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

<< To pytanie zadaliśmy sześciu wybranym ekspertom, którzy znają doskonale ten czarujący kraj usytuowany na południowo-zachodnim krańcu Ameryki Południowej, ojczyznę wyśmienitych win, laureatów Literackiej Nagrody Nobla – Gabrieli Mistral (1889–1957) i Pabla Nerudy (1904–1973), mojego ulubionego przepysznego tortu kajmakowego – „torta de mil hojas”, czyli „tortu tysiąca warstw”, sympatycznych gryzoni – koszatniczek pospolitych, nazywanych tutaj „degú”, i szynszyli małych („chinchilla chilena” – „szynszyla chilijska”), flamingów chilijskich, słynnego Międzynarodowego Festiwalu Piosenki Viña del Mar (Festival Internacional de la Canción de Viña del Mar) czy też ziemniaków, które wywodzą się z archipelagu Chiloé... Warto również pamiętać o tym, że Chile było drugim domem Ignacego Domeyki (1802–1889), określanego mianem „apostola nauki w Chile”, słynnego polskiego geologa, mineraloga, inżyniera górnictwa, profesora i trzeciego w historii rektora Uniwersytetu Chile w Santiago (Universidad de Chile), uznanego za jedną z najbardziej zasłużonych postaci dla rozwoju gospodarczego i kulturalnego tego niezmiernie gościnnego dla Polaków państwa. Poniżej znajdą Państwo interesujące informacje, z czym może kojarzyć się ten pasjonujący południowoamerykański kraj. Zdobyliśmy je od osób, które znają Chile niemal jak własną kieszeń. >>

JOANNA GOĆŁOWSKA-BOLEK

DYREKTORKA CENTRUM STUDIÓW LATYNOAMERYKAŃSKICH CESLA UW

Kiedy myślę o Chile, zazwyczaj moje pierwsze skojarzenie to Atakama – mekka astronomów... Czy pustynia może być miejscem ciekawym, a nawet czymś ulubionym zakątkiem na ziemi? Ależ oczywiście! Według mnie najbardziej interesującym regionem Chile jest właśnie niezwykła, niepowtarzalna i magnetyzująca swoim urokiem Atakama. Ta ogromna pustynia, mająca powierzchnię ponad 100 tys. km², częściowo piaszczysta, częściowo kamiennista, leży w północnym rejonie kra-

od której pochodzi nazwa pustynia mglista. Widoki na Atakamie urozmaicają m.in. głony, porosty, kolczaste krzewy, zarośla opuncji czy kaktusy, na czele z tymi pochodzącymi z rodziny *Copiapoa*. Można tu również natknąć się na macierzanki oraz liczne ciekawe sukulenty.

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Wycieczka konna z San Pedro de Atacama

Bazę wypadową do pustynnych wypraw stanowi San Pedro de Atacama, urokliwe miasteczko ze specyficznym klimatem, pełne hotelików, knajpek i małych restauracji. W jego pobliżu znajdziemy jedne z najbardziej fascynujących krajobrazów Ameryki Południowej: pokryte białym nalotem równiny solne, liczne wulkany, gejzery, skały o fantastycznych kształtach. Obszar Atakamy jest niezmiernie bogaty w złoża mineralne, w tym w słynną saletrę chilijską. To właśnie ona nadaje pustyni charakterystyczny kolor (i słony smak!).

● Atacama – Caravana Ancestral (Karawana Przodków) z Indianami Kunza

ju, między Kordyliera Nadbrzeżną a Kordyliera Zachodnią i w niektórych punktach osiąga nawet wysokość 2 tys. m n.p.m. Atakama uchodzi za najsuchszy obszar na świecie. W okolicach tutejszego 200-tysięcznego miasta Iquique nie padało od 100 lat! To wcale nie oznacza jednak, że nie ma tam roślinności. Spotkamy na tym terenie niewielkie roślinki czerpiące wodę z powierzchniowej warstwy gleby zwilżanej rosą oraz porosty pobierające ją bezpośrednio z... mgły,

również najdalej wysunięty na południe przyczółek cywilizacji – archipelag Ziemia Ognista (Archipiélago de Tierra del Fuego).

FOT. TERESA GÓRECKA/LOGOSTOUR

● Moai – plaża Anakena (Wyspa Wielkanocna)

TERESA GÓRECKA

PREZES BIURA TURYSTYKI ZNP LOGOSTOUR

Chile kojarzy mi się przede wszystkim z Atakamą – bezkresną pustynią, będącą jednym z najbardziej suchych miejsc na naszym globie. Odkryjemy tutaj jednak mnóstwo atrakcji, choćby wspaniałe solniska (Salar de Atacama i Salar de Talar), dymiące gejzery (El Tatio) czy majestatyczne stożki wulkanów, na czele z Llullaillaco (6739 m n.p.m.), nazywanym „dachem pustyni Atakama”. Ten ostatni jest najwyższym szczytem w tym fascynującym zakątku świata. Ponadto uważa się go za drugi pod względem wielkości aktywny wulkan na ziemi, zaraz po Nevado Ojos del Salado (6893 m n.p.m.), leżącym na granicy argentyńsko-chilijskiej. Do ostatniej jego erupcji doszło w 1877 r. Poza tym gdy myślę o tym południowoamerykańskim kraju, przed moimi oczami ukazują się zagadkowe i potężne posągi (moai) z Wyspy Wielkanocnej (Isla de Pascua), znanej też jako Rapa Nui. Chile to dla mnie

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

● Santiago – zabytkowa dzielnica Lastarria

Należy on w większości do tego państwa, z wyjątkiem wschodniej części największej tutejszej wyspy – Ziemi Ognistej (Isla Grande de Tierra del Fuego), a także położonych w jej pobliżu mniejszych wysepek (np. Wyspa Stanów, ar-

chipelag Nowego Roku itd.). Znajdziemy tu malownicze chilijskie miasteczka Porvenir i Puerto Williams. Odwiedzając południowe krańce Chile, należy koniecznie wybrać się w niezapomniany rejs statkiem po okolicznych wodach. Będą nam towarzyszyć wówczas nie tylko słynne, olbrzymie lodowce Ziemi Ognistej, ale również wspaniałe zwierzęta – otarie (uchatki patagońskie), kormorany, flamingi, krabozery, delfiny, pingwiny królewskie, pingwiny magellańskie, wieloryby, lamparty morskie czy mirungi (słonie morskie).

Druga ojczyzna Ignacego Domeyki szczyty się też jednym z najpiękniejszych miast kontynentu: Santiago de Chile i Viña del Mar. Chilijska metropolia może zauroczyć nie tylko cennymi zabytkami i niezmiernie atrakcyjnymi muzeami, lecz także swoim cudownym położeniem – w żyznej Dolinie Środkowochilijskiej, na przedgórzu andyjskim, nad brzegami rzeki Mapocho. Natomiast Viña del Mar nazywana jest słusznie „Miastem Ogrodem” (*La Ciudad Jardín*). Oczywiście, nie powinniśmy również zapomnieć o tym, że wszędzie w Chile spróbujemy wybornych win...

GOSIA PREUSS-ZŁOMSKA I MARCIN ZŁOMSKI

WSPÓŁZAŁOZYCIELE SERWISU ZORIENTOWANI.PL

Chile jest jednym z najbardziej oryginalnych krajów świata. Należący do niego wąski pas łądu o długości ponad 4 tys. km zachwyca różnorodnością klimatów i krajobrazów: porzawszy od pustynnych terenów na północy, przez pola z krzewami winogron i drzewami awokado, tzw. Krainę Jezior, czyli region Los Lagos, z aktywnymi wulkanami i lasami pełnymi prastarych araukarii, a skończywszy na lodowcach w okolicach Parku Narodowego Torres del Paine (Parque Nacional Torres del Paine).

ki wydawały się nie do zdobycia nawet dla wytrwałych wspinaczy. Podczas 8-dniowego trekkingu wokół pasma Torres del Paine podziwialiśmy monumentalne skały. Najpiękniejsze widoki ukazały się nam o wschodzie słońca, gdy wieże z granitu zapłonęły na chwilę pomarańczowo-czerwonymi barwami.

FOT. GOSIA PREUSS-ZŁOMSKA I MARCIN ZŁOMSKI/ZORIENTOWANI.COM

● Park Narodowy Torres del Paine nazywa się „rajem Patagonii”

Drugim niezwykłym dla nas miejscem w Chile jest Wyspa Wielkanocna (Isla de Pascua), jedna z najdalej położonych od zamieszkałych łądów. Do dziś skrywa ona niezmiernie wiele tajemnic. Kamienne posągi – moai – stoją niczym strażnicy dawnych mitów i legend. Podczas Festiwalu Tapati, który odbywa się tu raz do roku, współcześni wyspiarze próbują je odtwarzać. Ten niezwykły moment pozwala cofnąć się w czasie i wrócić do krainy uśmiechniętych Polinezyjczyków żyjących niegdyś z dala od zgiełku wielkiego świata, cywilizacji i codziennych problemów współczesności.

FOT. GOSIA PREUSS-ZŁOMSKA I MARCIN ZŁOMSKI/ZORIENTOWANI.COM

● Krater Rano Raraku na Rapa Nui

Kojarzy nam się on jednak przede wszystkim z jego południową częścią zwaną Patagonią. Szczyty Andów wyrastają tu niemal pionowo ponad spalony słońcem step. Przez wiele lat ostre, granitowe wierzchoł-

MAJKA SZURA

WŁAŚCIELKA BIURA PODRÓŻY POLKA TRAVEL

Chile kojarzy mi się z bezkresną Patagonią, podróżą na kraniec świata, czyli na przylądek Horn (nazywany tutaj po hiszpańsku Cabo de Hornos), który miałam okazję opłynąć, oraz wyśmienitymi winami. Jak widać, w tym kraju dzika, nietknięta ręką człowieka przyroda i wyborne szlachetne trunki mogą iść ze sobą w parze. Nawet na końcu świata zasmakujemy w doskonałych winach z czerwonego szczepu carménère. Jego historia jest równie intrygująca jak jego niepowtarzalny smak. Został on przywieziony do Chile w 1850 r. z Francji, z regionu Bordeaux, i był uprawiany

FOT. MAJKA SZURA/POLKA TRAVEL

- Widok ze wzgórza na przylądku Horn na chilijskiej wyspie Horn

jako merlot przez niemal 150 lat. Dopiero w 1994 r. francuski enolog odkrył pomyłkę winiarzy. Rozpropagował zapomniane przez setki lat carménère i sprawił, że dzisiaj stanowi on reprezentacyjny szczep Chile o owocowo-cynamonowej nucie.

Pamiętam, jak sącząc to wyśmienite wino, zmierzałam tzw. Aleją Lodowców (Avenida de los Glaciares) do Cieśniny Magellana, aby stamtąd wypłynąć na wody arktyczne i minąć szerokim łukiem, po zewnętrznej, nieźydzliwy żeglarzom przylądek Horn. Statystycznie przez przynajmniej 3 dni każdego miesiąca w jego okolicach szaleje huragan. Fale na tutejszych wodach osiągają wtedy nawet 25 m wysokości,

- Lodowiec Grey – zachodnia część Parku Narodowego Torres del Paine

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

FOT. MAJKA SZURA/POLKA TRAVEL

- Niepowtarzalna Aleja Lodowców

a prędkość wiatru przekracza 100 km/godz. Rejs w takich warunkach zapada w pamięć na zawsze. Z Ziemi Ognistej (Tierra del Fuego) udaliśmy się na rozległe ste-

FOT. SERVICIO NACIONAL DE TURISMO CHILE

- Jagnięcina pieczona po patagońsku

py chilijskiej Patagonii, aby przygotować świetne steki, jeździć konno i prowadzić życie w stylu „gaucho na rancho”. Wiercie mi, Chile ma naprawdę bardzo wiele do zaoferowania.

NATALIA ŚWIĘCHOWICZ

MENEDŻER DS. EGZOTYKI I ADVENTURE TRAVEL W CONQUEROR TRAVEL CLUB

Chile kojarzy mi się z majestatycznymi górami i położonymi u ich stóp malowniczymi winnicami. Podróżując po tym kraju, znajdziemy się w prawdziwie księżycowym krajobrazie, czyli w najbardziej suchym miejscu na naszej planecie – na pustyni Atakama. Będziemy wspinać się po lazurowych górach lodowych w Parku Narodowym Torres del Paine (Parque Nacional Torres del Paine) i podziwiać spektakularne granitowe iglice. Naszej uwadze nie powinna również umknąć Wyspa Wielkanocna (Isla de Pascua), gdzie odkryjemy tajemnicze wędrujące posągi – moai.

Chile stanowi też doskonały kierunek dla miłośników sportów zimowych. Kordyliera Andyjska może się pochwalić ogromnym bogactwem terenów i wyśmienitymi warunkami śniegowymi, a infrastruktura tutejszych ośrodków nie odbiega poziomem od renomowanych kurortów alpejskich. Bliskość zarówno Oceanu Spokojnego,

FOT. VALLE NEVADO SKI RESORT CHILE

- Valle Nevado – 310 dni słonecznych w roku

jak i granicy z Argentyną sprawia, że wyjazd narciarski do tego kraju będzie stanowił okazję nie tylko do białego szaleństwa, ale także do poznania interesujących kultur i zwyczajów, degustacji najlepszych chilijskich win oraz odkrycia najpiękniejszych miejsc w tym zakątku świata. Sezon sportów zimowych w Chile trwa na ogół od czerwca do końca września. Szusowanie na chilijskich stokach najlepiej połączyć z wyprawą na pustynię Atakama, zwiedzaniem stołecznego Santiago oraz okolicznych winnic czy też z kilkudniowym pobytem na Wyspie Wielkanocnej.

Na szczególną uwagę zasługuje Valle Nevado, czyli Śnieżna Dolina leżąca ok. 30 km na północny wschód od stoli-

cy kraju, w pobliżu granicy z Argentyną. Miejsce to uchodzi za największy zagospodarowany teren narciarski na półkuli południowej (aż 900 ha do dyspozycji amatorów białego szaleństwa) i jednocześnie najbardziej nowoczesny kurort zimowy w Ameryce Południowej. Ośrodek usytuowany jest na wysokości 3025 m n.p.m. w pięknej scenarii Kordyliery Andyjskiej. Nad tutejszymi szczytami można po-

FOT. VALLE NEVADO SKI RESORT CHILE

- Valle Nevado Ski Resort obchodzi w 2013 r. 25-lecie istnienia

dziwiać czasem szybujące majestatycznie kondory. W Valle Nevado działa 14 wyciągów, pierwsza w Chile kolej gondolowa oraz 39 tras dla narciarzy (o łącznej długości 40 km) – od początkujących do bardzo zaawansowanych. Na gości czekają tu również m.in. coraz modniejszy heliskiing oraz snowpark dla snowboardzistów. Istnieje też możliwość uprawiania narciarstwa terenowego. Szusowanie w chilijskich ośrodkach sportów zimowych to propozycja dla prawdziwych koneserów, którzy chcą połączyć egzotyczne podróże ze swoją pasją narciarską lub snowboardową. Warto jednak zakosztować w czymś nowym, zwłaszcza w tak przepięknym zakątku świata jak Chile. □

CONQUEROR TRAVEL CLUB

NA PODBÓJ ŚWIATA!

INCENTIVE EGZOTYKA SKI TEAM

WWW.CONQUEROR.COM.PL